

Schoolportret: Differentiatie binnen vakken in bb en kb

Schoolgegevens	<p>RSG Pantarijn Website: http://www.pantarijn.nl/</p> <p>RSG Pantarijn is een regionale scholengemeenschap voor praktijkonderwijs, vmbo, mavo, havo en vwo. Pantarijn heeft als motto "Pantarijn ontdek(t) je talent". Pantarijn wil onderwijs verzorgen waar leerlingen hun talenten kunnen ontdekken en ontwikkelen en dat:</p> <ul style="list-style-type: none">- uitdaagt, aanspreekt, ruimte geeft en activeert;- van hoge kwaliteit is en;- gericht is op 'hoofd, hart en handen'. <p>In de klassen voor basis, kader en de kansklas voor potentiële tl leerlingen zitten ongeveer 350 leerlingen.</p>
Plaats in de QuickScan voor talentontwikkeling	<p>De scholengemeenschap werkt op diverse manieren aan talentontwikkeling. Zij doet dit onder andere door:</p> <ul style="list-style-type: none">- in de onderbouw de leerlingen twee talenturen per week aan te bieden. Zij kunnen daarbij kiezen uit de sport-klas, art-klas of de top-klas (Technisch Ontwerpen en Produceren);- in de onderbouw leerlingen de kans te geven om op te stromen naar mavo door middel van de mavo-kansklas. Leerlingen uit de basisberoepsgerichte leerweg kunnen opstromen naar de kaderberoepsgerichte leerweg;- binnen vakken te differentiëren door middel van de 'ROG-methode' (Rood, Oranje, Groen). <p>Talentontwikkeling is gericht op de ontwikkeling van <i>alle</i> leerlingen, en zowel gekoppeld aan verplichte delen (zoals de ROG-methode en de opstroommogelijkheden) als aan keuzedelen (talenturen). De school legt hiermee het accent in het kwadrant links onder van de QuickScan¹: Ontdek waar je goed in bent!</p>

¹ SLO onderscheidt op basis van literatuuronderzoek en ervaringen met scholen vier modellen voor talentontwikkeling. Dit zijn vier verschillende benaderingen van talentontwikkeling. Door middel van een QuickScan kunnen scholen onderzoeken welk model voor talentontwikkeling het beste bij hen past. Dit komt tevens terug in de schoolportretten. Voor meer informatie hierover, of om zelf de QuickScan te doen, kunt u terecht op: <http://talentstimuleren.nl/onderwijs/vmbo>.

	<div style="text-align: center;"> <p>Selecte groep leerlingen</p> </div> <p>De beschrijving in dit scholenportret gaat nader in op de differentiatie binnen vakken door middel van de ROG-methode.</p>
<p>Beleid</p>	<p>Overwegingen</p> <p>De school werkt met een methode waarmee binnen de vakken wordt gedifferentieerd, namelijk de ROG-methode (Rood, Oranje, Groen). Er wordt per vak (of vakdeel) gewerkt op drie niveaus: Rood beneden gemiddeld, onder de prestatie curve, Oranje op de prestatiecurve en Groen boven de prestatiecurve. Hierdoor kunnen leerlingen op hun eigen niveau leren. Rode leerlingen krijgen verlengde instructie / begeleiding / leertijd (bijvoorbeeld pre teaching, peer tutoring, samenwerkend leren). Oranje leerlingen krijgen verlengde instructie / begeleiding / leertijd op aanvraag en de groene leerlingen krijgen meer uitdaging door verrijking (verbreding of verdieping). Op het moment dat de school door de inspectie als zwak werd aangemerkt, werd deze methode ingezet voor alle vakken. Het uitgangspunt hierbij is dat differentiëren moet, maar dat de docent kan werken vanuit zijn/haar eigen kracht.</p> <p>De ROG-methode leidt ertoe dat leerlingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> – aansluiting vinden bij andere leerlingen met een vergelijkbaar kennisniveau; – zich niet incompetent of opgejaagd voelen; – vooruit kunnen werken wanneer zij dat kunnen of willen; – minder buiten de klas remediëren; – zichzelf ontplooiën doordat zij actief zijn bij de verwerking van informatie en de constructie van kennis; – hoger presteren door veelzijdigheid, variatie, flexibiliteit en verdieping.

	Determineren	Aan de hand van een beginmeting die door de vakdocent wordt uitgevoerd, worden leerlingen geselecteerd. De beginmeting kan op verschillende manieren worden uitgevoerd. Bijvoorbeeld aan de hand van gegevens uit het leerlingvolgsysteem, drempelonderzoeken, of een aantal vragen uit de te behandelen stof voor de komende periode, waarmee de voorkennis en het niveau ingeschat wordt. Dat gebeurt per deelgebied binnen een vak. Hierdoor kan een leerling per deelgebied in een andere niveaugroep kan zitten. De leerlingen worden op basis van de beginmeting per kleur bij elkaar gezet.
	Inbedding (zorgdragen voor continuïteit)	<p>Het project loopt drie jaar. Eerst werd de ROG-methode voor Nederlands ontwikkeld en ingevoerd, vervolgens in de onderbouw bbl/kbl. Dat gebeurde aanvankelijk op basis van vrijwilligheid. Daarna werd het verplicht gesteld en hebben alle docenten in de onderbouw zich de ROG-methode eigengemaakt en materialen ontwikkeld. De volgende stap is dat het wordt geïmplementeerd in de bovenbouw. Het is ook mogelijk deze methode in te zetten in vmbo gl/tl, havo en vwo.</p> <p>Na enige weerstand in het begin zijn nu alle docenten enthousiast en wordt het concept gedragen door management en docenten. Het management komt in de klas kijken hoe het gedaan wordt, niet of het gedaan wordt.</p> <p>Met de ROG methode staat niet alleen het talent van de leerling centraal, maar wordt ook gekeken naar het talent van de docent. De school wordt dan ook een leeromgeving waar de docenten intensief worden aangesproken op hun individueel vermogen en kundigheid. Zij geven vorm en zin aan hun eigen leeromgeving. De communicatie en coöperatie tussen docenten zijn twee basisprocessen in het opbouwen en onderhouden van de schoolcultuur. ROG beoogt hierin het leren van docenten te vergroten, waarbij sprake is van reflectie, structurele collegiale samenwerking, uitwisselen van ervaringen en visies en het geven van feedback op elkaar. Hierdoor ontstaat een collectief leerproces, dat ook centraal staat in de lesaanpak naar leerlingen.</p>
	Tips voor beginnende scholen: Ontdek de talenten van de docenten. Kijk om je heen wat er binnen jouw school al gebeurt aan talentontwikkeling en wissel veel uit.	

Praktijk	Docenten	<p>Alle docenten binnen de school zijn in vijf dagdelen getraind. De docent is co-creator van de ROG-methode. Binnen de richtlijnen van het groeperen heeft de docent de vrijheid om zelf inhoud te geven aan de manier waarop de differentiatie in het klassenverband vorm krijgt. Met het monitoren van de eigen lespraktijk krijgen de docenten inzicht in verschillen tussen leerlingen. Hiermee kunnen zij gerichter lesgeven, inzicht krijgen in hun eigen rol (verwachtingen) en participatie in de klas stimuleren.</p> <p>Aanvankelijk was er wat weerstand van een aantal docenten. Op het moment dat zij inzicht kregen in de methode door ermee aan de slag te gaan, werden zij enthousiast. Er is veel ruimte voor het leerproces binnen het vak. De docent draagt er zorg voor dat de leerling zich competent gaat voelen.</p> <p>Alle docenten krijgen tijd om leeractiviteiten te ontwikkelen, intervisietrainingen te volgen en zelf presentaties te geven over hoe zij het hebben aangepakt voor hun vak. Hiermee inspireren zij elkaar, maar ontstaat er ook meer inzicht in wat er allemaal mogelijk is.</p>
	Gebruikte materialen	De docenten ontwikkelen zelf de materialen die ze gebruiken zoals de beginmeting en de leeractiviteiten. Uitgangspunt hierbij is gelijke kansen voor alle leerlingen (kansengelijkheidsdoelstelling) en het optimaliseren van zelfontplooiing en talent (efficiëntiedoelstelling).
	Volgen leerlingen	De leerling wordt door de vakdocent en mentor gevolgd. Door de beginmeting is per vakdeel de ontwikkellijn inzichtelijk door middel van de kleuren.
	<p>Tips voor beginnende scholen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voor het management: Weet wat er in de klas gebeurt. Spreek vertrouwen uit. Zorg ervoor dat de docent weet dat hij/zij gezien wordt. Een verandering wordt pas als zinvol ervaren als betrokkenen hier het belang van inzien. Als dit niet het geval is, dan heeft het weinig zin om hen met rationele overtuigingen over te halen. - Voor de docent: Weet welke leerling je in de klas hebt. Weet wie je voor je hebt. Spreek vertrouwen uit. Zorg ervoor dat de leerling weet dat hij/zij gezien wordt. 	
Tot slot	Het is uiteindelijk de leerling die uitmaakt wat didactisch en pedagogisch heeft gewerkt en wat niet.	

